

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

remuneration of permanent employees is reduced, which is one of the main factors of staff turnover at the enterprise. It is also a reason for the enterprise not to receive significant volumes of production, which is reflected in the effective performance indicators [1].

Unfortunately, the qualifications of university graduates do not always meet the needs of employers. Often, entrants choose educational programs that do not always match the desired profession and the needs of the national economy in the long term. The current imbalance in the Ukrainian labor market can adjust the constructive dialogue and cooperation between higher education and the business environment.

To achieve the goal of the enterprise are business processes that are in one way or another serviced by staff. Therefore, improving the efficiency of the personnel of the company is one of the most important issues in the organization of production, which is very closely related to educational skills.

With the aim of convergence of education and business environment, improving the quality of the educational process, passing practical classes, industrial and educational practices, conducting research and future employment of students at NUBiP of Ukraine, they are constantly expanding partnerships with enterprises operating in different spheres of the country's economy. In particular, such as: Agromars Complex LLC, Wimm-Bill-Dann Ukraine JSC, Mironovsky Bakery PJSC, ASHAN hypermarket, Silpo network, Bayer and Kernel companies and more. In addition, the latest Master's program "Agrocebets" in the training of generalists, who will understand the basics of agro-technology, will be guided in the tools of management, business process management, as well as acquire skills for personal performance [2]. For this purpose direct communication, personal assistance and curation of a recognized professional of different spheres of business are introduced; 6 months internship directly with the employer with the possibility of further employment, etc.

Therefore, the partnership between business and universities and the development of entrepreneurship plays an important role in this matter: for students to formulate their goals, to see their future profession, whether they have properly chosen their path.

УДК 129:2-18

ІМОРТАЛІЗМ ЯК КАТЕГОРІЯ СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ

Є.І. Распопов

Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк, Україна

Постановка проблеми. Серед широкого спектру метанаративних узагальнень соціогуманітарних категорій, антропологічна складова займає одне з центральних місць в науковому дискурсі. Проблема концепту *homo immortalis*

на рівні філософсько-теоретичного обґрунтування, його екзистенціального вектору завжди займала центральне місце у дослідженнях сучасної філософської антропології. Власне, *homo immortalis* дає підставу для формування герменевтичного кола соціогуманітарних проблем, що трансформується в дискурс «одвічних проблем сенсовості буття, смерті та безсмертя, виділяючи вітологічні, футуристичні, прогностичні та біоетичні сегменти».

Основа мета виступу. На основі метанаративних узагальнень окреслити імортологічну проблематику як комплекс теоретичних та практичних засад актуальних проблем сучасної соціогуманітаристики.

Виклад основного матеріалу. Наукові поняття про безсмертя одним з перших наприкінці ХХ ст. систематизував філософ *I.B. Вишев [5]*. Для позначення терміну безсмертя в найбільш широкому інтерпретуванні, вчений вводить до обігу поняття «іморталізм» (від латинського *immortalitas* - «безсмертя»), характеризуючи людину майбутнього.

В цьому сенсі, поняття в соціогуманітаристиці виокремлює два основних компоненти іморталізму:

- 1.) *безсмертя душі, як комплекс метафізичних підходів та парapsихологічних парадигм* - релігійне уявлення про те, що людська душа живе вічно, незалежно від тіла;
- 2.) *безсмертя фізичного тіла - безсмертя фізичного тіла, наукові концепції іморталізму* - теоретико-прикладний напрямок мета якого домогтись на основні геронтологічних досліджень довготривалого життя або з усунення чинника смерті.

На етапі еволюції та становлення наукових інтерпретацій для позначення розділів філософії та природничих наук, пов'язаних з вивченням проблеми фізичного безсмертя, використовуються терміни, застосовані І. Вишевим «науковий іморталізм» та «імортологія» в праці «Проблема особистого безсмертя» [5]. З логіко-семантичного визначення даного поняття під «науковим іморталізмом» слід розуміти «філософський напрямок, який включає в себе»:

- 1) природниче обґрунтування можливості радикального продовження життя людини аж до досягнення нею біологічного безсмертя;
- 2) пошук оптимальних соціально-економічних моделей устрою суспільства, що складається з безсмертних індивідуумів;
- 3) світогляд особистостей, які бажають отримати фізичне безсмертя і вважають, що таке досягнення цілком можливе науковими засобами, а також переконані, що безсмертя є благом для всього людства.

Враховуючи тенденції сучасної саєнтичної (наукової) картини світу, іморталізм тісно взаємопов'язаний з дослідженням в галузі природничих наук, кінцевою метою яких є розробка методів радикального продовження життя.

Основними напрямками пошуків таких методів є:

- 1) усунення старіння (антистаріння);

2) застосування низькотемпературного анабіозу (заморожування) для «перенесення» людей в майбутнє (кріоністичний метод);

3) футурологічний розрахунок, що показує принципову можливість воскресіння людства майбутнього за допомогою наукових досягнень.

В наш час як єдиний напрямок «науковий іморталізм» розвивається в США, де він почав формуватися з середини 60-х рр. ХХ ст. в рамках руху прихильників «кріоністичної біології». Особливий внесок в розвиток іморталізму в США здійснили Р. Моуді, Я. Стівенсон, А. Гонсалес тощо. Щодо виникнення американського іморталізму, то на думку дослідника М. Соловйова його поява «тісно пов'язана з величезною роллю ідеї свободи особистості в американській громадській свідомості, - смерть обмежує свободу і означає відсутність вибору: жити чи вмерти, і тому підлягає усуненню» [8].

В. Роменець виділяє в проблемі наукового безсмертя також інший важливий фактор - поява науково - технічного прогресу 50-60-х рр., коли стало очевидним, що «фізичне безсмертя неминуче буде досягнуто в ХХІ ст., а люди, що заморожені зараз, мають шанси на оживлення» [8; 100].

Значну роль у виникненні американського та світового іморталізму відіграв російський *біокосмізм*. Дослідник В. Соловйов на одній із конференцій проведених у Петербурзі 1997 р. підкреслив вагомим значення та роль біокосмізму, як передумови сучасного наукового іморталізму.

Крім цього варто підкреслити, що американський іморталізм є ідейним спадкоємцем біокосмізму та наукових ідей К. Ціолковського (філософське вчення про біокосмізм та безсмертя), М. Федорова (доводив можливість фізичного воскресіння померлих методами науки), І. Мечникова (розробляв та досліджував наукові методи антистаріння, один із засновників сучасної геронтології), П. Бахметьєва (один із перших використав анабіоз для продовження тривалості людського життя) відтворюючи багато особливостей біокосмізму на новому рівні розвитку філософії наукового іморталізму.

У своїй праці «Наука та релігія про смерть та безсмертя» Г. Бердишев зазначає, що «усвідомлення того факту, що усунення смерті може бути досягнуто засобами науки майбутнього, почало формуватися вкінці ХVІІ ст. Тоді ж почали складатися основні підходи до досягнення фізичного безсмертя»: антистаріння, анабіоз і воскресіння» [3; 60].

Однак передумови для синтезу розрізнених ідей в цілісну філософську систему сформувалися тільки до початку ХХ ст., коли дослідник В. Роменець у роботі «Життя та смерть в науковому та релігійному тлумаченні» дає цілком обґрунтоване та логічне пояснення: «Коли, по-перше, рівень і тенденції розвитку науки дозволяли припускати можливість досягнення фізичного безсмертя, у відносно недалекому майбутньому і ставити до порядку денного питання про проведення широкомасштабних досліджень для досягнення цієї мети, і, по-друге, в результаті бурхливого розвитку соціальних наук і революційного руху в рамках анархізму сформувалося розуміння ключової ролі свободи, як основи побудови оптимального, стійкого і прогресивно

розвиваючого суспільства, що складається з людей, які володіють високим рівнем розвитку свідомості і, як наслідок, моральності, з людей, поведінка яких в основному контролюється свідомістю, а не біосоціальними інстинктами.

Засновник психоаналізу Зигмунд Фрейд встановив цікавий факт: підсвідомість не вірить у смерть - несвідомо, інстинктивно. І саме тому, на думку Фрейда, людина живе так, «як смерті не було і не буде» [3]. Свідомість, звісно, констатує існування смерті, але підсвідомість на це «не звертає уваги». Б. Вишеславцев зазначає: «чудово, що у сні ми ніколи не бачимо померлих у вигляді потойбічних примар і тіней - ми їх бачимо живими, як вони були; іноді ми відчуваємо, що вони надовго виїхали і потім як би повернулися. Підсвідомість як би приховує від себе їх смерть» [6; 80]. Саме тому, як вказує З. Фрейд, «розмова про смерть присутніх виключається, зізнається непристойним». Зигмунд Фрейд не зовсім послідовний, коли говорить про «*todestrieb*»: як може існувати підсвідомий потяг до смерті, коли підсвідомість ігнорує смерть або ж чи не ліпше сказати, що підсвідомість володіє особливим тяжінням, прагне затягувати в свою безодню [6; 80].

Вказуючи, якою мірою моделювання проблеми *post mortem* і яке корінне значення має футурологія і майбутнє життя, немає необхідності виразно встановлювати відносно значення ідеї безсмертя в порівнянні з іншими релігійними і філософськими ідеями. Колосальне значення та сенс проблеми іморталізму для людства на рівнях буденного світогляду стає актуальним вже при поверхневому аналізі. Бенедикт Спіноза, писав: «Людина вільна ні про що так мало не думає, як про смерть, і його мудрість полягає в міркуванні не про смерть, а про життя» [5]. В цьому сенсі для Спінози було порівняно легко аналізувати та осмислювати концепт «*post mortem*», оскільки він вільний від необхідності міркувати про свою долю після завершення свого життя.

Враховуючи тенденції сучасної саєнтичної (наукової) картини світу, іморталізм тісно взаємопов'язаний з дослідженням в галузі природничих наук, кінцевою метою яких є розробка методів радикального продовження життя.

Основними напрямками пошуків таких методів є:

- 1) геронтологічний - передбачає комплекс практичних заходів усунення старіння (антистаріння);
- 2) застосування низькотемпературного анабіозу (заморожування) для «перенесення» людей в майбутнє (кріоністичний метод);
- 3) футурологічний розрахунок, що показує принципову можливість воскресіння людства майбутнього за допомогою наукових досягнень.

Усю багатогранність проблеми іморталізму не оминає психологічна думка. Інтерпретація «безсмертя», «смерті» та «життя» з психологічної точки зору розкривається крізь визначення поняття свідомості. Сучасна психологія вважає, що психічне буття абсолютно не вичерпується свідомістю. Прямо протилежна концепція неодмінно стверджуватиме прямо протилежно, що навіть коли смерть означає «втрату свідомості», то це ще зовсім не означає знищення душі, а може означати всього лише перехід з свідомого буття в

несвідоме. Саме так і стверджував Готфід Лейбніц вважаючи, що «після смерті душа згортається і засинає, щоб потім знову розвернутися і воскреснути» [8]. Аналізуючи позицію Лейбніца, Б. Вишеславцев вважає, що цим самим Лейбніц «не стверджує ідею метаспихозу, а метаморфозу особистості», «монади», оскільки особистість завжди залишається сама собою і продовжує в метаморфози свій власний розвиток.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок. Вищезгадані факти дають підставу показати усю багатогранність та багатовекторність іморталістичної проблематики і потребу в метанаративних узгальненень з метою чіткого окреслення предмету поняття. Строкатість іморталізму має теоретико-прикладну специфіку соціогуманітарного дискурсу, як спробу вирішення актуальної проблеми сформульованих філософською антропологією.

Таким чином, проблема іморталізму посідає вагоме і важливе місце в сучасному соціокультурному дискурсі. В перспективі подальших доробок, проблема homo immortalis повинна конструктивніше зосередитись в психологічному, педагогічному, релігієзнавчому та філософському сегменті формуючи праксис на створений гуманітаристикою теоретичний запит.

Література

1. Антонова Е.В. Погребальне обряды и представления о смерти / Е.В. Антонова // Обряды и верования первобытных земледельцев Востока. - М.: 1990. - с.
2. Астахова В. Вызов смерти. - М.: Наука, 1970. - с. 152.
3. Бердышев Г.Д. Наука и религия о смерти и бессмертии/ Г.Д. Бардышев. - К.: Политиздат Украины, 1989. - 254 с.
4. Бердышев Г.Д. Реальность долголетия и иллюзия бессмертия / Г.Д. Бердышев. - К.: О - во "Знание" УССР, 1986. - 48 с. (Серия V "Научно атеистическая" № 2).
5. Вишев И.В. Проблема личного бессмертия / И.В. Вишев. - Новосибирск: Наука. СПб отделение, 1990. - 247 с.
6. Вышеславцев Б.П. Бессмертие, перевоплощение и воскресение / Б.П. Вишеславцев // Человек. - 1993. - № 2. - с. 80-96.
7. Гегель Г.В.Ф. Философия религии. В 2 - х т. М.: Мысль, 1977. - Т. 2. - с. 264.
8. Гуфеланд Х. Искусство продлевать человеческую жизнь (макробиотика) // Время жить. Искусство продления жизни. - СПб.: ТОО "Лейла", 1996. - с. 3 - 218.
9. Жизнь после смерти: [сборник] Под ред. П.С. Гуревича. - М.: Изд-во "Советский писатель", 1990. - 319 с.
10. Крилова С.А. Смерть та безсмертя у людському досвіді // Філософсько - антропологічні читання "97". - К., 1997. - с. 22 - 25.
11. Ламонт К. Иллюзия бессмертия: [пер. с англ. А.Р. Старостина] / К. Ламонт - М.: Политиздат, 1984. - 286 с.

12. Роменец В.А. Жизнь и смерть в научном и религиозном воспитании. - К.: Здоровье, 1989. - 191 с.

УДК 378.147.88:614.253.4:616.31

**ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ:
РЕАЛІЇ ТА ПРОБЛЕМИ**

О.А. Удод, С.І. Драмарецька, Г.С. Вороніна

Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ, Україна

Стоматологія, як відомо, останніми роками стрімко розвивається та все більше набуває ознак високотехнологічної спеціальності. У додипломному навчанні майбутніх лікарів-стоматологів практична складова завжди відігравала провідну роль, стоматологія мала виражену прикладну спрямованість, практичні навички поряд з теоретичними знаннями становили основу спеціальності. Добре відомо, що від професійної майстерності лікаря-стоматолога, його мануальних дій залежить стоматологічне здоров'я пацієнта. Саме з зазначених причин, а також у зв'язку з активним впровадженням у клінічну стоматологію інноваційних досягнень сучасної науки значення практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія» суттєво зростає.

Однак внаслідок перетворень, які відбуваються у практичній охороні здоров'я, принципових змін щодо надання стоматологічної допомоги населенню нашої країни умови практичної підготовки майбутніх лікарів-стоматологів істотно змінюються.

Мета роботи - вивчення можливості оптимізації практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія» в умовах реформування вітчизняної охорони здоров'я.

У Стандарті вищої освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю «Стоматологія» для другого (магістерського) рівня, затвердженому нещодавно МОН України, зазначена необхідність набуття здобувачами певних професійних компетенцій, які забезпечують їх готовність до майбутньої професійної діяльності. Цим нормативним документом передбачено відповідну практичну підготовку та навички, якими має оволодіти випускник закладу вищої медичної освіти за даною спеціальністю.

Перший професійний клінічний досвід майбутні лікарі-стоматологи отримують під час практичних занять з низки клінічних стоматологічних навчальних дисциплін на профільних кафедрах. У ході таких занять студенти під керівництвом викладачів-клініцистів ведуть амбулаторний прийом пацієнтів з стоматологічними захворюваннями, перелік яких визначений вказаним Стандартом. Однак внаслідок реформування стоматологічної допомоги, яка повністю перейшла на самозабезпечення, тобто стала платною, кількість пацієнтів у закладах стоматологічного профілю, які, до речі, втратили

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

To the convergence of education and business	
O. Cherednichenko	219
Іморталізм як категорія соціогуманітарного педагогічного дискурсу	
Є.І. Распопов	220
Практична підготовка студентів-стоматологів: реалії та проблеми	
О.А. Удод, С.І. Драмарецька, Г.С. Вороніна	225
Можливості інтерактивного навчання у вищій стоматологічній освіті	
О.А. Удод, В.Г. Центіло	227
Особливості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «Доктор філософії» в аспірантурі Одеської Національної Академії Харчових Технологій	
О.О. Лівенцова, І.О. Павлова	229
Практичні навички у сфері бухгалтерського обліку - базове підтвердження теоретичного курсу вивчення дисципліни: «Бухгалтерський облік»	
Л.В. Іванченкова, Л.Б. Скляр, Г.О. Ткачук	231
Наукова робота як інструмент забезпечення та підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти	
Н.М. Купріна, Т.М. Ступницька, Т.Д. Маркова	232
Методика оцінки економічної безпеки підприємства: проблеми викладання	
Г.О. Ткачук	233
Розвиток професійних компетенцій при проходженні практики за кордоном	
Л.В. Агунова, М.Р. Мардар	234
Особливості підготовки економістів у світлі цифровізації економіки	
Л.Л. Лобоцька, О.Л. Фрум, С.М. Дідух	237
Організація освітнього процесу, реформування вищої освіти	
Л.Д. Риженко	238
Засоби мотивації студентів спеціальності 181 «Харчові технології» до вивчення дисципліни «Електротехніка»	
П.М. Монтік, А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна	241
Важливість вивчення дисципліни «Водопідготовка в тепленергетиці» майбутніми фахівцями зі спеціальності «Теплоенергетика»	
О.О. Коваленко, О.Б. Василів	243
Роль мотивації для викладання дисциплін у технічному ЗВО	
І.О. Кузнецова, Г.В. Крусір, І.В. Коваленко, О.Л. Гаркович	244
Студентські науково-прикладні спільноти як ефективний засіб підвищення якості вищої освіти	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	245
Юридичні та моральні аспекти DATA у вищій школі	
І.С. Дружкова, А.Ф. Коваленко	248
Викладання методики визначення цільового сегменту, як запорука успішного розвитку підприємницької діяльності	
О.М. Голодонуєк, Л.Є. Леонова, В.В. Мільчева	252
Застосування SMART-технологій у навчальному процесі	
І.О. Климентьєва, Н.А. Ткаченко, Д.М. Скрипніченко	255
Про організаційно-методичні заходи щодо покрокового впровадження Англійської мови в освітній процес	
О.І. Павлов	257